

Miljörelsens kärnavfallssekretariat, Milkas
The Swedish Environmental Movement's Nuclear Waste Secretariat
Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm, Sweden
Tel. +46-8-84 14 90 | info@milkas.se
www.milkas.se | www.nonuclear.se

30 december 2016

Till:
Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)
171 16 Stockholm
Epost: registrator@ssm.se
SSM:s ärendenummer: SSM 2016-3612

Yttrande avseende Svensk Kärnbränslehantering AB:s "Program för forskning, utveckling och demonstration av metoder för hantering och slutförvaring av kärnavfall" (Fud-program 2016), september 2016

Milkas', FMKK:s och JV:s tidigare yttrande om Fud-program gäller fortfarande

Miljörelsens kärnavfallssekretariat, Milkas är en ideell förening grundad år 2004 av Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen (FMKK) och Jordens Vänner (JV). Milkas har yttrat sig om alla FUD-program fr.o.m. Fud-2004. Innan Milkas bildades hade FMKK och/eller JV yttrat sig om de flesta Fud-programmen från det första 1986. SKB avlämnade sin 11:e Fud-rapport till SSM i september 2016. I stort sett alla Milkas', FMKK:s och JV:s kritiska synpunkter och yrkanden gäller fortfarande. Det som presenteras här är delvis en upprepning.

Fud-programmen ska inte behandla system under pågående rättslig granskning

SKB:s ansökan om tillstånd enligt miljöbalken och kärntekniklagen till anläggningar för inkapsling och slutförvaring av använt kärnbränsle (KBS-3) är sedan 2011 föremål för handläggning av Mark- och miljödomstolen och Strålsäkerhetsmyndigheten. Med hänsyn till detta har Milkas samma övergripande syn som Mats Törnqvist beskrev i Milkas' yttrande över Fud-2013 (se www.nonuclear.se/milkas_yttrande_fud2013_20131223), dvs. "Vi finner det mindre lämpligt att regeringen, under den tid behandlingen av ärendet rörande det använda kärnbränslet pågår, lämnar någon form av godkännande av föreliggande Fud-program då detta skulle kunna uppfattas som ett stöd för eller rentav ett slags godkännande av SKB:s inlämnade ansökan." Detta gäller nu också SKB:s ansökan om tillstånd för förvaring av låg- och medelaktivt avfall (SFR).

Milkas anser att inga medel ur Kärnavfallsfonden bör investeras i KBS-3- och SFR-metoderna. Kärnavfallsfonden ska inte subventionera kärnavfallsindustrins privata intressen. En följd av detta vore nu att regeringen inte godkände Fud-2016.

Kostnadsberäkningar på kort och lång sikt ska inkluderas i granskningen

Fud-programmet i sin nuvarande form inkluderar inte någon kostnadsberäkning. Den återfinns i "Plan"-rapporterna. Detta gör att väsentligt underlag saknas. Granskningen av Fud-programmet ska inkludera kostnadsberäkningar och ingå i informationen till

remissinstanserna. Kostnadsberäkningar på lång sikt, efter att producentansvaret inte längre gäller, ska också ingå.

En från kärnkraftsindustrin oberoende part ska ha ansvar för hanteringen av kärnkraftsavfallet

Kärnkraftsindustrin använder kärnavfallet för att vinna PR-poäng för fortsatt drift och utveckling av kärnkraften enligt följande argumentering:

"The spent-fuel issue is the most critical one for nuclear. It will not develop if there is not a credible and satisfactory answer to the management of spent fuel and one which is convincing for the public."

- Claude Mandil, Executive Director, International Energy Agency (IEA),
The Independent, 2 March 2007.

Översättning:

Det använda kärnbränslet är den mest avgörande frågan för kärnkraftens framtid. Kärnkraften kommer inte att utvecklas om det inte finns en trovärdig och tillfredsställande lösning, som övertygar allmänheten om att det använda kärnbränslet kan hanteras.

Med hänsyn till detta anser Milkas att en från kärnkraftsindustrin oberoende part ska ha ansvar för hanteringen av kärnkraftsavfallet.

Avfallet ska kategoriseras

Det saknas en detaljerad beskrivning av avfallets olika kategorier. Dessutom saknas en beskrivning av hur och när avfallet ska kategoriseras, samt en översikt över de tillfälliga lager som finns i dag eller planeras.

Planer för slutförvaret för långlivat avfall (SFL) ska presenteras

På sid. 7 av Fud-2016 står det, "För SFL har en konceptstudie genomförts och ett koncept valts för vilket en säkerhetsutvärdering nu pågår." Konceptstudien ska presenteras inklusive en detaljerad tidplan för den tänkta processen. Nollalternativet ska också presenteras.

Lokalbefolkningens hälsotillstånd ska kartläggas

Hälsotillståndet hos befolkningen i de berörda områdena ska beskrivas, för att möjliggöra analys av eventuell hälsopåverkan i framtiden.

Nollalternativet ska beskrivas

Det saknas en beskrivning av nollalternativet, dvs. vad som kan hända, och när, om SFR och KBS-3 inte utvecklas i den takt som man har planerat. En beskrivning av nollalternativet är väsentlig för planeringen av en tidplan för bättre lösningar.

Övervakning är nödvändig på lång sikt

Ett övervakningsprogram behövs samt en plan för åtgärder om det blir små eller stora läckage. Övervakningen ska ske långsiktigt, med hänsyn till att avfallet aldrig blir ofarligt för människor.